

75. 10672
 E61
 INSECTS

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 15	1 Januari 1954	No 1

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: N. W. Elfferich: *Pontia daplidice* L. (p. 1). — A. Minderhoud: Het optreden van *Lochmea saturalis* Thoms. (p. 4). — Br. Theowald: A revision of the genus *Lucilia* Robineau-Desvoidy (Diptera, Larvivoridae), based on a comparative study of the male and the female terminalia (p. 6). — Andrew J. Gaj: *Euhyponomeutoides albithoracellus* gen. nov., spec. nov. (Lepidoptera, Hyponomeutidae) (p. 11). — C. Willemse: De interpretatie van het aderstelsel der voorvleugels bij het genus *Phyllium* (Orthoptera, Phasmidae) (p. 13). — S. G. Kiriakoff: On the genera *Tarsolepis* and *Dudusa* (Notodontidae) (p. 15). — Literatuur: (p. 14: P. J. Brakman). — Korte mededelingen: (p. 3: H. Landsman, A. Vlugg; p. 10: Br. Theowald; p. 10, 12, 16: W. J. Boer Leffef; p. 12: P. Benno; p. 15, 16: B. J. Lempke; p. 16: E. Heupers).

DEV. INSE.
 U.S. NATL. MUS.

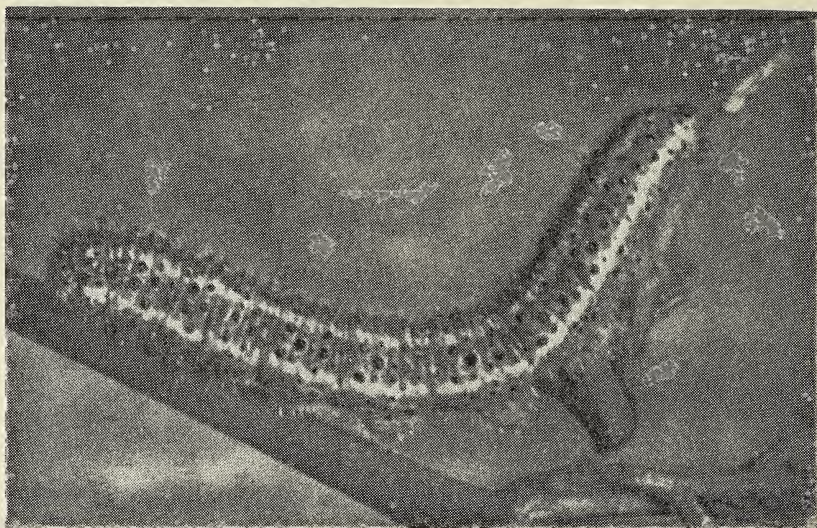
Pontia daplidice L.

door

N. W. ELFFERICH

Nadat ik van vangsten van het Resedawitje gehoord had om Rotterdam, besloot ik een poging te wagen deze vlinder te kweken. Na lang speuren echter ving ik slechts twee verse ♂♂ (2 en 9.VIII.1953) op twee plaatsen, die 7 km van elkaar verwijderd waren. Toen ik weer gelegenheid had, was ik gelukkiger; ik ontdekte op 15.VIII op een dor, weinig begroeid terreintje zeven vlinders. Van de zes ♂♂ waren er vier sterk afgevlagen, en het enige ♀, dat ik zag, was ook verre van gaaf. Dit nam ik mee en zette het onder een lampekapje, dat ik met een oude nylonkous had overtrokken, met voedselplant en wat suikerwater. Ter plaatse was geen Reseda te bekennen, maar wel Zandkool (*Diplotaxis tenuifolia* DC). Daarom ging deze plant bij de vlinder, die de volgende dag eieren begon te leggen. De pas gelegde eieren waren geelgroen, maar na 24 uur was de kleur prachtig oranje-rood. Op 18.VIII was het ♀ gestorven, en bleek, naast wat kleine, nog een zestal volgroeide eieren in haar achterlijf te hebben. Ik had slechts 20 eieren! Op 21.VIII begonnen deze, na eerst grijs verkleurd te zijn, uit te komen. Daar kwam een teleurstelling: de zwart gekopte, oranjegele rupsen aten, in hun ijver om de lege schalen te verslinden, ook aan eieren, die nog op uitkomen stonden, zodat ik maar 15 rupsen kreeg, die met Zandkool gevoed werden. Op de 27ste waren er nog 13 en op 4.IX nog maar tien. Deze waren toen aan de laatste vervelling toe. De gestorven rupsen waren alle achterblijvers, die stierven voor of tijdens de tweede vervelling. De eerste pop had ik op 11.IX, en op de 15de waren ze alle tien klaar.

Boven: *Pontia daplidice* L., ♂ van de tweede generatie, 2.VIII.1953. Onder: Rups van *P. daplidice* L., gevonden 1.IX.1953.

Ondertussen was ik nog enkele malen naar het terrein geweest om rupsen in de natuur te zoeken. Vlinders zag ik niet meer. Eindelijk, na uren op de grond rond gekropen te hebben, vond ik een flinke rups op een vruchtje van Schijnraket (*Erucastrum gallicum* Schulz). Nadien kon ik geen enkele rups meer op die plant vinden. De volgende dag echter (1.IX) keerden de kansen, want onder een Zandkoolbloem hing een kluitje gele cocons van *Apanteles* met er tussenin een verdroogde huid van een *Pontia*-rups. Daar de huid helemaal droog was, moest het drama m.i. minstens een week geleden gebeurd zijn en daar *Apanteles* meestal de poprijpe Witjesrupsen verlaat, zouden er dus ook al poppen op dat tijdstip geweest moeten zijn. Ik kon deze echter niet vinden. De rupsen waren, nu ik wist dat ze op de bloeistengels van de meest armoedige Zandkoolplanten zaten, mak-

kelijker te vinden. Ze aten meestal, vrij hoog aan de stengels, de vruchtjes. In het tijdvak van 31-VIII tot 19-IX vond ik er 22, die met Zandkool werden grootgebracht. Zoveel mogelijk kweekte ik ze buiten, ook weer onder een nylonkous. Ondanks het slechte weer stierf slechts één rups. De eerste pop had ik op 6 en de laatste op 26.IX. Een paar poppen verkleurden na een week. Uit die rode poppen boorden zich dan later één of twee Sluipvlieglarven. Eind September kwamen zelfs al een paar tonnetjes uit. Op 6.IX vond ik op een stuk beton een vastgesponnen rups, die de volgende dag verpopte. Op deze dag echter zag ik plotseling weer vlinders vliegen. De dieren waren opmerkelijk rustig en kersvers. Ik ving vier ♂♂, waarvan er één zo vers was, dat hij nog niet te spannen was! Dit was dus de derde generatie! Hoewel de dieren niet talrijk werden, waren ze er toch regelmatig te zien, ook op omliggende terreinen. Toen ik op 13.IX (er vloog toen al een stel kapotte dieren) een ♂ probeerde te fotograferen, kwam er plotseling een kersvers wijfje aanvliegen. Na een paar seconden om elkaar heen gedwarreld te hebben, ploften ze op de kale grond, en zonder meer begon de copulatie. Deze duurde 35 minuten (geen zon) en ondertussen had ik een potje over de dieren gezet, zodat ik het ♀ met Zandkool in kon binden. Het legde echter geen enkel ei, en stierf na vier dagen. Merkwaardig was het, dat vele der vlinders der derde generatie een of ander mankement hadden. Vele waren sterk asymmetrisch of hadden kromme of zelfs geknakte sprieten. Ik zelf kreeg geen enkel exemplaar van de 3e generatie uit.

Toen ik op 19.IX weer naar het terrein ging, zag ik geen vlinders of rupsen meer. Ook na die datum schenen ze spoorloos verdwenen.

Rotterdam (West), Mathenesserdijk 101a, October 1953.

Clostera anastomosis L. Naar aanleiding van de mededeling van Br. ANTONIUS (Ent. Ber. 14 : 326, 1953) over de recente vangst van een exemplaar van *Cl. anastomosis* te Swalmen bericht ik, dat zich in de collectie van het Natuurhistorisch Museum te Rotterdam een ♀ van deze soort bevindt, hetwelk in Juli 1901 te Vorden door J. LINDEMANS werd gevangen. Het voorwerp bevond zich in de collectie HAVERHORST.

Voor zover bekend is deze soort dus driemaal in ons land gevangen.

H. LANDSMAN, Mathenesserlaan 7, Rotterdam.

Insectenvangsten in treinen. Hierbij bericht ik U de vangst uit de Zwitserse trein, welke 15.VIII.1953 te ± 0.30 binnenkwam te Amsterdam C.S. Het is de 17e trein, die ik controleerde, doch de eerste, waarin ik iets vond. Dit wijst toch wel op een koude zomer! De ramen der treinen zijn haast altijd gesloten. Ik vond twee exemplaren van *Euplagia quadripunctaria* Poda, twee van *Argynnis paphia* L., twee wantsen, waarvan de ene waarschijnlijk *Lygaeus leucopterus* Goeze is. Een afbeelding vond ik in Dr G. KRUSEMAN'S „De Insecten”, deel II, blz. 177, fig. 46C. Verder nog een boktor en een mij onbekend beest, alhoewel ik meen het reeds vaker te hebben gezien. Een en ander wordt door mij opgestuurd naar de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen, op wiens verzoek ik de internationale treinen zoveel mogelijk onderzoek. Eén der *E. quadripunctaria*'s was nog in leven.

Persoonlijk vind ik mijn vangst van 20.VIII.1953 interessanter. Te Leidschendam—Voorburg vloog n.l. een *Anarta myrtilli* L. uit een te reviseren treinstel. Het gelukte me het dier te vangen, anders had ik het niet herkend. In verband met adventieven vind ik deze vangst eigenlijk nog mooier. Deze treinen rijden namelijk alleen in Nederland, zodat meteen vaststaat, wat hier heeft plaats gevonden.

A. VLUG, Jacob van Lenneplan 13, Zeist.